

MARIA JOSEP ESCRIVÀ

Biologies del poema

M'agrada reconèixer la reflexió poètica com una més de les fases del camí creatiu. Sóc de les qui entenc que, per sota de l'aparença última d'un text literari (poètic en aquest cas) hi ha un complex metabòlic intern que ha de funcionar amb precisió per tal de suportar l'entramat final. Molt paregut, en la meua manera d'encarar-me a la construcció poètica, a l'equilibri sobre el qual se suporta la natura, a l'intent de familiaritzar-se amb la biologia indispensable d'un arbre, d'una flor, o a la profunda admiració derivada de la seua observació. En algun moment he tractat d'expressar això mateix amb el llenguatge de la poesia:

BIOLOGIA D'UN POEMA

Intrusió radical en el món. L'últim estadi. La part que aflora entre la terra i l'aire. El lloc on la bellesa creix amb un instint bàsic de supervivència.

Com una planta busca la llum, genera colors, allibera aromes, endureix, quan cal, les seues punxes com fiblons, així el poema. Flors. Calzes en el desempaï de la terra. [De *Flors a casa*]

Igual que em meravelle tractant de reproduir mentalment el procés que va des de la terra s'engul una llavor fins que apareix el pol·len aeri que acompanya la irrupció d'una flor; o de la mateixa manera que prenc nota de la convulsió que acompanya el pètal que es precipita des de la corol·la fins a terra, en la mateixa mesura em resulta engrescador, intel·lectualment parlant, imaginar que aquest procés *biològic* és molt semblant al que aniria, per exemple, des del cruït del roig entre les dents fins al moment en què escric la paraula *cirera*. Tan engrescador i tan desconcertant com aquella espècie de *revelació* que ens esclata a dintre quan per fi entenem que la fam no es diria si no hi hagués la necessitat d'obrir la boca fins a la màxima grandària de la A. Desconcert i meravel·la que conviuen, d'altra banda, amb la resignació i amb la impotència, quan reconec que, fins arribar al moment de ser capaç de transcriure una dolorosa lletania d'absències irremediabls, han calgut moltes,

moltíssimes nits de sordesa, d'haver ignorat el crit invisible, i profètic, d'un mussol persistent.

I què és allò que hi ha en el procés?, al llarg d'aquell camí que recorre un pètal des que es precipita des de la corol·la fins que impacta sobre el terra? Hi ha una commoció, una imperceptible esgarrifança de partícules. Una exclamació, una esquerda, un avenc, una matriu esbatanada, el buit, el blanc, el lloc on brolla la deu, on tremola la veu, on esclaten els mots... On s'arbra l'engranatge d'un poema.

ARREL

A dintre meu
hi ha una arrel que excava
buscant jardins.

Cal·ligrafia el buit,
recita el calfred
que recorre la terra,
a dintre meu,
remor d'arrel que excava,
i apunta al blanc:

allà on brolla la deu,
on tremola la veu,
on esclaten els mots...
Com un ramell
de flors d'oxigen.

LLARGA NIT BLANCA

Se'ns ha quedat
la vella lletania
del mussol,
profundament lament
a sota la rosada.

Se'ns han quedat
les fulles blanques
de la sàlvia,
l'eterna aroma
a benvinguda,
entre els plecs del seu cos.

Se'ns ha quedat
la vella lletania
del mussol.

Se'ns ha quedat
la lluna buida,
el niu desocupat
pels verderols
enmig d'un cel
de magraners.

Se'ns ha quedat
un últim nom
pol·linitzat,
una flor tatuada
a la pell freda
de la terra.
I el llarg mutisme
de les sendes.

Se'ns ha quedat
la vella lletania
del mussol, tan sol, tan
sol, tan sol

contra la indiferència
immarcescible
de la llosa.

*A la memòria d'Andrea Selfa
juliol de 2010*

ESQUENA

Com proa assolellada de vaixell,

esquena en vall
d'aigües quietes.
Blanca península
on fer de naufrag,
càlid terror
assossegat.

Com proa assolellada de vaixell,

com faralló,
rebals de sal.
Norai que abraça
l'amarra al bres
silenciós
de la marea.

Com proa assolellada de vaixell.

Com un cetaci
varat al sec,
balena arcana.
Prodigi d'un instant, l'esquena blanca.
L'esquena blanca ajeguda a la platja,
a la platja adormida dels llençols.